

# Effektiv og fremtidsrettet varelogistikk i E18 Vestkorridoren

## *Regionalt varelogistikkprosjekt*

### **Hva saken gjelder**

Bærum kommune er deltaker i det regionale prosjektet «Effektiv og fremtidsrettet varelogistikk i E18 Vestkorridoren» (VIV). Prosjektet er et samarbeid mellom Bærum, Oslo, Asker og Drammen kommuner, Statens vegvesen, Citycon senterkjede og Viken fylkeskommune. Viken Fylkeskommune leder styringsgruppen for arbeidet; Ingeborg Briseid Kraft fra Bærum kommune er prosjektleder.

Prosjektet skal være en arena for uttesting og utvikling av innovative og bærekraftige løsninger for varelogistikk, med særlig fokus på sisteleddsleveranser i by. Løsningene skal gi effektivitetsgevinster for logistikkaktører, flere utslippsfrie kjøretøy i varetransporten og færre vare- og lastebiler i bysentra og boligområder.

Et vellykket prosjekt vil frigjøre areal i bykjernen, redusere lokal forurensning og gi økt trafiksikkerhet. Det vil også bidra til utvikling av nye forretningsmodeller i varetransporten og gi et konkurransefortrinn til logistikkaktører som samarbeider med prosjektet.

### **Bakgrunn**

Gods- og varetransport utgjør 10-15 % av transporten i byer og er kilde til 30-50 % av lokale utslipp fra transport. Det er et overordnet problem at varelogistikken i liten grad er koordinert, noe som medfører et stort antall vare- og lastebiler i byene og lav oppfyllingsgrad av lastebilene. I tillegg fører økt netthandel til at antall returvarer øker, uten at det finnes en samordnet toveislogistikk. utfordringene bidrar til redusert trafiksikkerhet, redusert effektivitet for transport- og logistikkaktører og dårligere bymiljø.

Utslippsfri varetransport i Sandvika og på Fornebu er blant tiltakene i Bærum kommunes klimastrategi. Det ble gjennomført et forprosjekt 2019/2020 som konkluderte med at det er stort potensial for å redusere antall vareleveranser i kommunen gjennom bedre logistikk-løsninger og en optimalisering av varetransporten. Ny teknologi legger til rette for utslippsfri transport av varer (se vedlagt sluttrapport for mer informasjon).

Gjennom forprosjektet ble det klart at det var nødvendig å se varetransporten i et større perspektiv for å sikre en vellykket etablering av nye løsninger for varelogistikk. Bærum kommune gikk derfor sammen med tre andre kommuner langs Vestkorridoren og etablerte et interkommunalt samarbeidsprosjekt. Prosjektet har fått økonomisk støtte fra Klimasats/Miljødirektoratet og Regionalt forskningsfond Viken. Det er også søkt om støtte fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Prosjektet har følgende overordnede samfunns mål:

*Varelogistikken skal bidra til attraktive byer og tettsteder i Vestkorridoren med lave klimagassutslipp og effektive løsninger for næringslivet.*

Prosjektet har følgende mål:

- Attraktive bysentra som innbyr til opphold og fremmer handel.
- Reduserte klimagassutslipp fra varetransport i tråd med hver enkelt kommunes utslippsmål.
- Effektivitetsgevinst for kommuner, næringsliv og logistikkoperatører gjennom bedre løsninger for varelogistikk.

Prosjektet skal utvikle og prøve ut bærekraftige\* løsninger for varelogistikk som kan oppskaleres og gjenbrukes i andre kommuner og regioner.

\*Bærekraft omfatter her både klima og miljø, økonomi og sosiale forhold.

## **Nåværende status**

Prosjektet har besluttet å starte planlegging for gjennomføring av fem konsepter:

### **1. Samleterminal (HUB)**

Det etableres en eller flere terminaler (HUBer) for samlastning og omlasting til utslippsfrie kjøretøy. Det kan etableres samleterminaler på lokalt, interkommunalt eller regionalt nivå (eller en kombinasjon av disse). HUBen kan driftes av transportaktørene selv, av kommunen eller av en nøytral tredjepart.

### **2. Mikrologistikk**

Utplassering av pakkebokser (hentepunkter) på strategiske lokasjoner i kommunene. Prosjektet ønsker at pakkeboksene skal være universelle (kan brukes av alle transportører) og at de på sikt kan benyttes til toveislogistikk (både henting og levering av pakker).

### **3. Samlastning i skyen**

Utvikling av en digital markeds plass for varelogistikk der logistikktilbydere kan respondere på etterspørsel etter logistiktjenester i sanntid. Skybasert ruteoptimalisering på tvers av leverandører/transportører.

### **4. Samlastning hos mottaker**

Samlastning av kommunens egne varer. Gjennomføres ved etablering av felles leveranse punkt og koordinert varebestilling.

### **5. Bemannet varemottak**

Bemannet varemottak på kjøpesenter eller der flere virksomheter deler et felles varemottak. Rask lossing og effektiv distribusjon fra varemottaket og frem til kunde. Varemottaket kan

også fungere som en HUB for samlasting og sisteledds-distribusjon av varer innenfor en mindre radius.

### Ny teknologi

Varelevering med drone vil gjennomføres som en pilot i prosjektet. Det er også aktuelt å teste ut autonome kjøretøy, for eksempel i tilknytning til en HUB eller bemannet varemottak. Det er sannsynlig at det vil utvikles nye IT-løsninger for konsolidering og ruteoptimalisering. Prosjektet kan bidra til fortgang i implementering av utslippsfrie lastebiler og nye typer drivstoff.



Pakkebokser (hentepunkter). Kilde: Posten.



Samleterminal (HUB). Kilde: Binnenstadservice (Nederland).

## Gjennomføring av prosjektet i Bærum

I Bærum vil det være aktuelt å teste ut alle konseptene, i tilpasset form.

- Kommunen har begynt å se på mulige lokasjoner for etablering av en HUB i Sandvika og på Fornebu. Forsøk med samlasting av kommunens egne varer vil bli gjennomført som en del av disse etableringene.
- Det planlegges for uttesting av bemannet varemottak på Oksenøya senter. Det ses også på muligheten for en tilsvarende løsning på Fornebu S og Sandvika Storsenter.
- Prosjektet er i gang med en pilot for utplassering av Pakkebokser (hentepunkter) i kommunen i samarbeid med Posten.
- Høsten 2021 vil det gjennomføres forsøk med vareleveranser med drone fra Filipstad til Fornebu.

## Suksesskriterier

Det bør innføres reguleringer som bygger opp under de nye logistikk-løsningene. Flere av konseptene vil etableres midlertidig i en utprøvningsfase, med mål om permanent etablering av vellykkede løsninger. Det vil gjennomføres forskningsarbeid i forbindelse med piloteringene.

Prosjektet fordrer tverrfaglig samarbeid i kommunen, blant annet vil eiendom-, byggesak-, plan-, regulering- og anskaffelsesenheten delta i planleggingen.



Drone. Kilde: Volocopter.

## Samarbeidspartnere

Prosjektet har etablert et samarbeid med Transportøkonomisk institutt (TØI) og Standard Norge. Prosjektet samarbeider også med regionale myndigheter om oppfølging av Regional plan for areal- og transport i Oslo og Akershus, samt Byvekstavtaler.

Prosjektet er i dialog med de store transportaktørene og ønsker å samarbeide om utvikling av logistikkløsningene. Det er også etablert kontakt med Teknologiparken i Kongsberg med tanke på uttesting av autonome kjøretøy i vareleveringen.

Prosjektet har opprettet dialog med Nationellt centrum för samordnad varudistribution i Sverige som gir opplæring og støtte til kommuner som ønsker å samordne kommunens vareleveranser. Det er også etablert kontakt med aktører som arbeider med tilsvarende problemstillinger i andre land i Europa, med tanke på deling av kunnskap og erfaringer. Blant disse er SmartCity Amsterdam og Binnenstadservice (Nederland), Citylogistik (Danmark) og Stadsleveransen (Sverige).

## Tidsplan

Prosjektet har en tidsramme på 3-5 år. Foreløpig tidsplan for gjennomføring av prosjektet i Bærum:

	Høst 2020	Vår 2021	Høst 2021	2022	2023
Samleterminal (HUB)					
Mikrologistikk					
Samlasting i skyen					
Samlasting hos mottaker					
Bemannet varemottak					
Droneleveranser					